(SRI H. SIDDAVEERAPPA).

domestic consumption and on hulling of private paddy have been removed. The licensing of private agencies for distribution of wheat in the first instance in informally rationed areas has been introduced. There has been considerable relaxation with regard to controls on cloth.

Prayer of raiyats for lands in Anabur Rangaiahnadurga and State Forests.

Q.—198. **Janab J. MOHAMED IMAM** (Jagalur).—

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) whether it is not a fact that the raiyats in Jagalur Taluk have been asking for the grant of land for caltivation in Anabur and Kanakuppa State Forests;

(*b*) whether it is not a fact that the areas asked for cultivation have no vegetation in them ?

A.—**Sri T. CHANNIAH** (Minister for Public Health and Local Self-Government).—

(*a*) Some applications from certain raiyats of Jagalur for grant of lands in Anabur and Rangaiahnadurga (and not Kanakuppe) were received through the Revenue Authorities but their requests were not granted in the interests of conserving the forest growth.

(*b*) Rangaiahnadurga State Forest contains good vegetation of Kamara and other fuel species all round. Anabur State Forest is a scrubby area consisting of date trees and other fuel species. Further, cultural operations by raising plants in trench mounds and furrows have been undertaken and plantations have also been raised.

NON-OFFICIAL BUSINESS—RESOLUTIONS.

Mr. SPEAKER.—Resolutions.

No. 9. Providing Electric Lights to all villages.

ಶ್ರೀ ಶಿವನಂಜೇಗೌಡರು (ಮೈಸೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು).—ಸ್ವಾಮಿ, ನನ್ನ ನಿರ್ಣಯ ಈ ರೀತಿಯಿದೆ. ಅದನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

"ಸಂಸ್ಥಾನಾದ್ಯಂತವಾಗಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ದೀಪಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಭೆಯವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ."

ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿಗೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ದೀಪಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೋ ಅಲ್ಲಗೆಲ್ಲಾ ಹಾಕಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಕತ್ತಲೆ ಹರಿದು ಬೆಳಕು ಬಂದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಆನಂದದಾಯಕವಾಗಿರುವ ದೀಪಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಅಲ್ಲದೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯಿಂದ ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿವೆ. ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್, ಹಲ್ಲರ್ಸ್ ಇವಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಅವಶ್ಯಕ.

ಮೈಸೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಬಹಳ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬಂದಿದ್ದರೂ ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ದೀಪಗಳು ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಜನಗಳು ವಿಷಾದ ಪಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಮೈಸೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಎಲ್ಲಾ ವಿಧದಲ್ಲೂ ಹಿಂದೆ ಉಳಿದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಬೆಳಕನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಕುರುಡನಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಬಂದಂತೆ ಮಾಡಿ ಜನಗಳ ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ. ಉದ್ಬೂರು, ಬಂಡಿಬಳ್ಳಿ, ಗುಡಮಾರನಹಳ್ಳಿ, ಮರುಚಿಕ್ಯಾತನಹಳ್ಳಿ, ದಾಸನಕೊಪ್ಪಲು, ಮಂಜೆಗೌಡರಕೊಪ್ಪಲು, ಯರಗರಹಳ್ಳಿ ಮುಂತಾದ ಗ್ರಾಮಗಳವರು ಬಹಳ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ದೀಪದ ಕಂಬಗಳು ಇವೆ. ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಊರಿನ ಒಳಗೂ ಸಹ ಲೈನು ಹೋಗಿರುವ ನಿದರ್ಶನ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.

Mr. SPEAKER.—Resolution moved :

"That this Assembly is of the opinion that action should be taken by Government to provide electric lights to rural parts throughout the State."

ಶ್ರೀ ಟಿ. ನಾಗಪ್ಪನವರು (ತರೀಕೆರೆ).—ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಿವನಂಜೇಗೌಡರು ತಂದಿರುವ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಾ ಅದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಈ ದೀಪದ ಸೌಕರ್ಯ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ವರ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂದು ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಯಂಕಾಲದ ಹೊತ್ತು ಎಷ್ಟೇ ಕೆಲಸವಿದ್ದರೂ ಅನೇಕರು ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ಬಂದು ರೇಡಿಯೋ ಮತ್ತು ಇತರ ವಿಧವಾದ ಮನರಂಜಕ ನೋಟಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನವರ ಕೆಲಸ ನಿಂತುಹೋಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಸೌಕರ್ಯವಿದ್ದರೆ ದೀಪಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಪಂಪು ಮಗ್ಗೆರೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೂ ಸಹ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥಾ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನವರಿಗೆ ಒದಗಿ

ಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಹಳ್ಳಿಯವರು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದು ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ಬೆಳೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಮರೆನಾಡು ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ದೀಪ ಇಲ್ಲದೆ ಅನೇಕರು ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ಹೊರಟುಹೋಗಿ ಬೇಚರಾಕು ಗ್ರಾಮಗಳು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಇವೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಜಾಗ್ರತೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ದೀಪ ಕೊಡುವ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳವರು ನಿರಾಶರಾಗಿ ಆ ಹಳ್ಳಿಯನ್ನೇ ಬಿಡುವ ಸಂಭವ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನವರಿಗೆ ಅದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ದೀಪ ಒದಗಿಸಿದರೆ ಅವರು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಒಂದುವೇಳೆ ಅವರು ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೊರಟುಹೋದರೆ ಈ ಅನುಕೂಲ ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆ. ಪುನಃ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಎಂದು ತಾವೇ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಪ್ರಸಂಗ ಒದಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಯವರ ಹಿತವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ ದೀಪವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮನವಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜಅರಸ್‌ರವರು (ಹುಣಸೂರು).—ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದಿರತಕ್ಕ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಿವನಂಜೇಗೌಡರು ಬಹುಶಃ ವಿದ್ಯುತ್ ದೀಪಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೂ ಹಾಕಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಇರಬಹುದು. ಏನೇ ಆಗಲಿ ದೀಪಗಳು ಬಂದರೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬಂದೇ ಬರಬೇಕು. ಸ್ವಾಮಿ, ಇದುವರೆಗೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಡೆಸಿರತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಸುಮಾರು 200 ಚಿಲ್ಲರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ 16,000 ಚಿಲ್ಲರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಒದಗಿಸಬೇಕಾದರೆ ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಎಷ್ಟು ವರ್ಷ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಣವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ; ಮತ್ತು ಈಗ ಒದಗಿಸಿರುವುದು ಸಾಲದು. ಆಧುನಿಕ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಉಪಯೋಗ ಬಹಳವಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಹಾರದ ಅಭಾವ ವರ್ಷೇವರ್ಷೇ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಾ ಇದ್ದು ಗ್ರೋ ಮೋರ್ ಪುಡ್ ಕ್ಯಾಂಪೇನ್ ಎಗ್ಗೆರೆ ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸಮಾಡಿದರೂ ಆಹಾರದ ಅಭಾವ ನೀಗದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಇರಿಗೇಷ್‌ನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ಇರಿಗೇಷ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಂತೆ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಕಪಿಲೆ ಹೊಡೆದು ನೀರು ಹಾಯಿಸುವ ತತ್ವವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದರೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಹಾರದ ಅಭಾವ ನೀಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಇರಿಗೇಷ್ ಕೂಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗತಕ್ಕ ಆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳು ಪೂರ್ತಿಯಾದರೆ ಈ ಆಹಾರದ ಅಭಾವ ನೀಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ಆಹಾರ ದೊರೆಯುವಂತೆ ತಾವು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಇರ್ಜೆಸೀವ್ ಕಲ್ಟಿವೇಷ್ (intensive cultivation) ಎಂದು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೇವೆಯೋ ಅದನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ರಾಂಗ್ ರೇಂಜ್ ಪಾಲಿಸಿ, ಪ್ರೊಗ್ರಾಂಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಾದರೆ ತಕ್ಷಣ ಒದಗಿರತಕ್ಕ ಕೊರತೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇರ್ಜೆಸೀವ್ ಕಲ್ಟಿವೇಷ್ ಮಾಡಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ದೀಪಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬೇಕೇ ಬೇಕು. ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿರುವಂತೆ ವರ್ಷೇವರ್ಷೇ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಮರೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷ ಬೇಸಗೆಯಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೂ ಸಹ ನೀರು ಇಲ್ಲದೆ ಅಭಾವವಾಗಿದೆ. ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಇಲ್ಲದೆ ಒಂದೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯವರು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ 4–5 ಮೈಲಿ ದೂರ ಹೋಗಿ ತರಬೇಕಾಯಿತು. ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಮಳೆ ಯಾವರೀತಿ ಬರುತ್ತಾ ಇತ್ತೋ ಆರೀತಿ ಈಗ ಬರುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರಣ ಎಂದರೆ ವಿದ್ವಾಂಸರು, ತಜ್ಞರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ..... ....

ಶ್ರೀ ಎ. ಭೀಮಪ್ಪನಾಯಕರು (ಮೊಳಕಾಲ್ಮೂರು).—ನಾನು ಒಂದು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ ದೀಪಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಈ ತರಾವಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಅವರು ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆವಿಷಯ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವ ವಿಷಯ ಇದೆಯೋ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಮಾತನಾಡಬಹುದು. ಬೇರೆ ವಿಷಯ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಈ ತರಾವಿನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜಅರಸ್‌ರವರು.—ಅದಕ್ಕೇ ನಾನು ಮೊದಲೇ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟೆ. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ದೀಪ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೂ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ತಮಗೇ ಗೊತ್ತಿರುವಹಾಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳಿಗೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇರಿಗೇಷ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ತೀರಾ ಮುಖ್ಯವಾದುದ್ದು.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ. ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು, ಹಳ್ಳಿಗಾಡುಗಳಿಂದ ಜನರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ, ಅದನ್ನೂ ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. 1951ನೇ ಇಸವಿ ಸೆನ್ಸಸ್ ಪ್ರಕಾರ ನೋಡಿದರೆ ಆ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ಜನ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಇದೂ ಒಂದು ಕಾರಣ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ದೀಪದ ಬೆಳಕು, ಥಳಕು, ಸಿನಿಮಾ, ರೇಡಿಯೋ ಮುಂತಾದುವುಗಳು ಇರತಕ್ಕ ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶ, ಸೌಕರ್ಯ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಆಕರ್ಷಣೆಯಿಂದ ಜನಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಅಲ್ಲ. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದರೆ 'urbanisation of the villages ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ರೇಡಿಯೋ ಬರುತ್ತದೆ, ದೀಪ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಎಲ್ಲಾ ಆಧುನಿಕ ಸೌಕರ್ಯಗಳೂ ಒದಗಿಸುವುದಾದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲರತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾವಂತರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರಿಗಳಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ಓಡಾಡುವುದು ತಪ್ಪಿ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೇ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್‌ರವರು).

ಕಾರಣ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡಿಲ್ಲ, ಅಷ್ಟು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೂ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ತೀವ್ರವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಈಗ ರಷ್ಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ನೋಡಿ. ಇತೀ ದೇಶವೇ ಈ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯ ಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದೆ. ಹೀಗೆ ಮುಖ್ಯವಾದ ಈ ವಿಷಯ ವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಓಬರಾಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವರೀತಿ ನೋಡುತ್ತಿತ್ತೊ, ಆ ರೀತಿಯೇ ನೋಡಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟು ಒಂದು ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಹಿಂದಿನಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯ ವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಕೊಡೋಣವೇ, ಬೇಡವೇ ಎಂದು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಯೋಚನೆಮಾಡುತ್ತಾ ಕುಳಿತರೆ ನಾವು ಮುಂದುವರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದ ಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಸ್ಕೀಮ್ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಧೈರ್ಯ ವಾಗಿ ಒಂದು ಸಾಲವನ್ನಾದರೂ ಎತ್ತಿ ಸಂಸ್ಥಾನವನ್ನು ಮಳೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ನರಬರಾಯಿಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಪ್ಲಾನ್ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಯಾವ ರೀತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀವ್ರವಾ ಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಈ ನಿರ್ಣಯ ವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯನವರು (ಕೈಗಾರಿಕೆ ಶಾಖೆಗಳ ಮಂತ್ರಿಗಳು)—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರು ತಂದಿರತಕ್ಕ ನಿರ್ಣಯದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಯಾರೂ ಚರ್ಚೆಮಾಡಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಸಂಸ್ಥಾನಾದ್ಯಂತ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ದೀಪಗಳನ್ನು ಕೊಡ ಬೇಕೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರ ಪವಿತ್ರಧ್ಯೇಯವಾಗಿದೆ. ಈಗಲೂ ಇರಾಖೆಯವರು ವರ್ಷವರ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ವಿದ್ಯು ಚ್ಛಕ್ತಿ ದೀಪಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದೆಂದರೆ ಬರೀ ದೀಪ ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದೇ ಅಲ್ಲ, ಪವರ್ ಒದಗಿಸುವುದೂ ಆಗುತ್ತದೆ: ಆದರಿಂದ ಇರೀಗೇಷನ್ ಪಂಪುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು; ಯಾವುದಾದರೂ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬಹುದು; ವಿಲೇಜ್ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಯವರು ತಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ದೀಪಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳ ಬಹುದು; ರೇಡಿಯೋ ಅನುಕೂಲ ಹೊಂದಬಹುದು. ಹೀಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಪ್ರಯೋಜನಗಳೇನೆಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಕಂಡವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯ ದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಯಾರೂಸಹ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡ ಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಯಸು ತ್ತೇನೆ.

ಹಾಗೆಯೇ, ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವಹಾಗೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧವಾದ ಸೌಲ ಭ್ಯಗಳನ್ನೂ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದೇ ಮೊದಲಿನಿಂ ದಲೂ ಸರ್ಕಾರದವರ ಧ್ಯೇಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇದ ರಲ್ಲಿ ಏನು ಕಷ್ಟವಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸಂಕ್ಷೇಪ ವಾಗಿ ಹೇಳಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ತಗಲುವ ಖರ್ಚು ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿ ರುವುದೆಲ್ಲ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಮೇಲಿನ ಉದಾರ ಭಾವನೆಯಿಂ ದಲೇ, Return ಬಹಳ ಕಡಮೆಯಿದ್ದರೂ, ಸರ್ಕಾರ ದವರು ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವರುಗಳಿಗೆ ದೀಪಗಳನ್ನೂ ಪವರನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ಈಗ ಹೊಸ ದಾಗಿ, ಸಾಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆಯಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಸರ್ವೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಸರ್ವೆ ನಡೆಸಿದ್ದೇವೆ. ಆದರಲ್ಲೂ 660 ಹಳ್ಳಿಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎಸ್ಟಿಮೇಟುಗಳಿನ್ನೂ ಕೂಡ ತಯಾರುಮಾಡಿಸಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಪ್ಲಾನ್ ಇವೆಯೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಮಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಈ ಎರಡುವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ನವೆಸತಕ್ಕ ನೌಕರರ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಮೆಯಾದ್ದರಿಂದ special staffನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ದ್ದೇವೆ.

ಇನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೂ ಹೀಗೆಯೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವೂ ಇದೆ. ಆದರೆ ಕಷ್ಟಬರುವುದು ಇಷ್ಟೆ; ಬೇಕಾದಾಗ ಕಂಬಿಗಳು, ಕಂಬಿಗಳು ಸಿಕ್ಕದಿರುವುದೇ ದೊಡ್ಡ ಕೊರತೆ. ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫಾರ್ಮರ್‌ಗಳು ದೊರಕು ವುದು ಕಷ್ಟ. ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮೇಲಾಗಿ ಹಣದ ಅಭಾವ. ಇದನ್ನು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಒದಗಿಸಬಹುದೋ ಅಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಒದಗಿಸುವುದೇ ಸರ್ಕಾರದವರ ಉದ್ದೇ ಶವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಯಾರೂ ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸದಿದ್ದರೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ಹಣ ಕೊಡತಕ್ಕಂ ಥಾದ್ದು. It pays. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ನಾವೆ ಲ್ಲರೂ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ. ಈ ಉದ್ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಇದು ವರೆಗೂ ಎಷ್ಟೊಷ್ಟು ದೀಪಗಳನ್ನೂ ಪಂಪುಗಳನ್ನೂ ಹಳ್ಳಿ ಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೋ ಮತ್ತು ಹೇಗೆ ವರ್ಷವರ್ಷವೂ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದರೋ ಹಾಗೆಯೇ ಮುಂ ದಕ್ಕೂ ಇದೇ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗು ವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿವರಣೆ ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ಸೂಚಕರು ತಮ್ಮ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಶಿವನಂಜೇಗೌಡರು.—ಮಂತ್ರಿವರ್ಯರು ಕೊಟ್ಟ ಭರವಸೆಯ ಮೇಲೆ ಸಭೆಯ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ನಾನು ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ವಾಪಸು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

The Resolution was, by leave, withdrawn.

No. 11. High priority for Electricity to Irrigation Lift wells in Molakalmuru and Challakere Areas.

ಶ್ರೀ ಎ. ಭೀಮಪ್ಪನಾಯಕರು (ಮೊಳಕಾಲ್ಮೂರು).—ಸ್ವಾಮಿ, ನನ್ನ ಸಂಕಲ್ಪ ಈ ರೀತಿಯಿದೆ. ಅದನ್ನು ಮಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ:—

> "ನೀರಾವರಿ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಭಾವಿಗ ಳಿಂದ ನೀರನ್ನೆತ್ತಲು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ನರಬ ರಾಯಿ ಮಾಡುವ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಚಳ್ಳಕೆರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವನ್ನು ಕೊಡ ಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಭೆಯವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡು ತ್ತಾರೆ."

ಸ್ವಾಮಿ, ಒಂಬತ್ತನೆಯ ನಿರ್ಣಯ ಚರ್ಚೆಯಾದಾಗ ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರನೇಕರು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸ ಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿವ